

Učiteljski Tovariš

Stanovsko političsko glasilo UJU — Poverjeništvo Ljubljana.

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Frančiškanska ulica 6/1. Rokopisov ne vracamo. Nefrankiranih pism ne sprejemamo. Izhaja vsak četrtek. Naročnina letno 60 Din, za inozemstvo 80 Din. Člani pošt. UJU plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davek posebe. Pošt. čk. rač. 11.197. Telefon 3112.

Pomen strokovnih in stanovskih organizacij v bodočnosti.

Pogled na preteklo desetletje in stanje v državi, po desetletni dobi za ureditev države je tak, da ni zadovoljil niti političnih, niti gospodarskih krogov, najmanj pa je mogel zadovoljiti nas, prosvetne delavce.

Na prosvetnem polju se nismo in nismo mogli približati konsolidaciji. Dobili nismo potrebnih novih pozitivnih zakonov v prosvetni stroki. Nimamo novih zakonov niti o osnovnem šolstvu, ne o meščanskem, ne o strokovnem, ne o srednjem in ne o visokem šolstvu. Nimamo zakona o učiteljskih, ne o Višjih pedagoških šolah, ne o ureditvi Glavnega Prosvetnega Sveta itd., itd. Izmed splešnih zakonov nimamo ne zborovalnega in ne društvenega zakona, ne zakona o avtorskem pravu in ne drugih potrebnih prosvetnih zakonov.

To se pravi v celem desetletju se prosvetna zakonodaja ni ganila z mrtve točke in se ni v zakonodajnem oziru storilo skoro nič pozitivnega. V upravnem oziru razmere niso zadovoljevale.

Vse to je dalo vsakemu trezno mislečemu misliti in ga napotilo, da je začel iskati globlje razloge tega stanja.

Res je, da preživlja parlamentarizem tudi v starih demokracijskih državah svojo krizo in da stoji moderna demokracija pred vedno težjimi nalogami, toda ako je doživel pri nas demokracijski vladni sistem tako strahovit polom kot mikler drugod, potem priča to v tem, da se ne le politične stranke niso zavedale svoje funkcije v državi, da manjka narodu politične vzgoje in njegove politične rodiljem zavest odgovornosti do narodove celote, ampak da sta bila tudi osnova in okvir za udejstvovanje parlamentarizma, ki ju je nudila sistirana ustava, zgrešena. Centralni parlament in uprava sta se obremenili s stvarmi in nalogami, ki so v kulturno homogenejših državah kot je naša, pridržane samoupravi in podrejenim upravnim organom. Projekti državnih zakonov so bili prenatrpani detailnih določb. Pri tem so se mnenja in zahteve strokovnih in stanovskih organizacij zapostavljala.

Statistika parlamentarnega dela iz leta 1926. nam kaže jasno vso občutno krizo. Tako n. pr. je bilo vloženih 49 zakonskih načrtov od strani vlade. Narodni skupščini jih je bilo izročenih 39, od katerih jih je ta izdelala in sprejela le 7, 22 je bilo mednarodnih konvencij, ki so bile izdelane izven parlamenta. Tako je ostalo nerešenih 20 zakonskih predlogov. Narodni poslanci so vložili okrog 60 zakonskih načrtov, a sprejet je bil samo eden kot zakon. Poslanci so vložili 2009 vprašanj, a prejeli so le 132 odgovorov. Interpelacij je bilo vloženih 144, odgovorov so prejeli poslanci le 16. To statistiko parlamentarnega dela so listi prinesli leta 1926. Pozneje ni bilo mnogo boljše!

To stanje se predvsem občutijo in se ga priče zavedati posamezne stroke in posamezni stanovi, ker je trpelo njih strokovno in stanovsko delo in napredek. Stroke in

stanovi so pričeli uvidevati, da so te razmere nezdružive, da tako ne bo smelo iti več na prejšnjem, ker trpi pri tem narod in država. Zato so stanovi pričeli opuščati v lastnem stanju medsebojne strankarske borbe, so se pri strokovnem in stanovskem delu strnili, so si ustvarili svoje lastne ideološke poglede na poedina vprašanja in iz njih je prišel izhajati klic po depolitizaciji in uveljavljanju stvarnih in strokovnih vidikov pred politično-strankarskimi pri reševanju življenjskih, nacionalnih in državnih vprašanj.

Porajati se je pričel tudi pri nas klic po strokovnih in gospodarskih parlamentih in po strokovnih in stanovskih zbornicah. Moderna demokracija naj bi v čimvečji meri uveljavljala mnenje, želje in mišljenje stanov kot organskih celot pri reševanju raznih problemov. V tem pravcu naj bi se tudi naš parlamentarizem spopolnil, potem ko je dobil zdrav temelj v novi ustavi.

Vladarjev manifest na narod pravi: »Iskati leka temu zlu z dosedanjimi parlamentarnimi spremembami bi značilo izgubljati dragoceni čas v brezuspešnih poizkusih. Iskati moramo nove metode dela in krčiti nova pota.«

Listi poročajo, da je namen nove vlade pospešiti pozitivno delo naša zakonodaja in nadomestiti zamujeno delo. Dvoje je vredno, da podčrtamo iz oficijoznih poročil dnevnih listov. Iz vladnih krogov je očividno lansirana sledeča vest: »V dobro poučenih krogih trdijo, da vlada ne misli takoj in prenačljeno ustanoviti gospodarski svet, ker se mora po mišljenju vladnih krogov tudi iz gospodarstva izločiti vsa politika.« Druga vest slove: »Gotovo je to, da bo bodoča Narodna skupščina parlament stanov in strokovnjakov in da bodo v njej zastopani kmetje in delavci, gospodarstvo in izobraženci po svoji moči.«

Iz tega slede za naše stanovske in strokovne organizacije v bodočnosti važne naloge. One so pa že danes poklicane poma-

gati z vsemi svojimi silami na ozdravljenje razmer.

Stroke in stanovi, ki so bili dosedaj pri soodločevanju potisnjeni precej v ozadje, lahko dobe odločilnejšo vlogo, ako bodo pripravljeni s strokovno na višku vsoto inicijativ. S tem so postavljeni vsi stanovi pred velike naloge, katerih se morajo zavedati predvsem strokovne in stanovske organizacije. Treba bo odločnega napora in mnogo energij, da bomo dorasli tej situaciji.

Preteklost nas je izučila, da so politično neodvisne stanovske in strokovne organizacije največjega pomena za državo in njeno upravo in važen činitelj njene notranje konsolidacije.

Tega se danes dobro zaveda naše državno uradništvo, zato se je tudi strokovno pričelo organizirati na nepolitični in nestrankarski bazi; ne samo v svrhu materialne borbe, ampak tudi v svrhu povzdige svoje stroke, uprave in strokovnega dela sploh. Ta idejni temelj daje vsem strokovnim organizacijam visoko vrednost za narod in državo, tako da jim nacionalnega in državnega pomena ne more danes nihče odrekati. Danes nihče ne more več zanikati, da je bilo naše delo za preobnovo stanovske organizacije v sedanjem pravcu vseskozi konstruktivno delo — kar naj bo v zadoščenje vsem onim, ki so stali v prvih vrstah našega pokreta in radi tega bili izpostavljeni raznim napadom.

Bodi oblika našega stanovskega zastopstva v bodoči demokraciji ureditvi države ali taka, temelji morajo ostati isti, na katerih je zgrajena naša organizacija ter mora postati zahteva po ustanavljanju in večjem upoštevanju strokovnih in stanovskih zbornic za stvarno delo — klic bodočnosti!

**Prispevajte kot podporniki
„Pevskemu zboru UJU učiteljsstva“!**

Za Mladinsko Matico!

Na delo za Mladinsko Matico. — Zbirajmo naročnike. — Letos moramo dvigniti članstvo Mladinske Matice na 20.000 naročnikov.

Odsek Mladinske matice je dovršil svoje pripravljeno delo za letošnje publikacije, ki izidejo začetkom junija.

Z ozirom na izreden uspeh pri zbiranju naročnikov že v prvem letu obstoja te ustanove se je odsek odločil, da izda letos ne le treh, ampak štiri knjižice in sicer:

1. Kresnice, II. zvezek, z raznovrstno beletristično in znanstveno vsebino;
2. Izvirno povest za mladino;
3. Knjižico o radiu, pisano tako poljudno in opremljeno z risbami, da bo razumljiva tudi mladini osnovnih šol, in
4. Knjižico o domu in gospodinjstvu, sestavljeno na način, da bodo imele tudi deklice nekaj podobnega, kar so dečki dobili minulo leto s »Sadjarčki«.

Vse te štiri knjižice bodo v naročbi stale isto kot lani, torej 10 Din in 50 par za poštino.

Da se je odsek odločil za izdajo štirih knjižic, je vzrok v tem, ker je učiteljsvo zbralo že prvo leto okrog 12.000 naročnikov med našo mladino, in so po izidu knjig prihajala številna nova naročila, ki jim ni bilo mogoče več ugoditi.

Ako naj M. M. letos izda štiri knjižice za malenkostno ceno, mora številno naročnikov preseči lanske. Ali je to mogoče? Mislimo, da brez velikega napora. Od 800 šol v Sloveniji se je v prvem letu naročilo samo 500 in še te so imele včasih tako nizek odstotek učencev, da so omogočili ustanovo oni tovariši(ce), ki so dosegli na svojih šolah 10% všolanih ali pa so ta odstotek celo presegli. Z vztrajno propagando je

škola ali moravskega), ki je temen, zamolkel, nekoliko zakrit in ki daje te vrste zborom posebno dražest, zrelost, pastoznost in zvočno resnost.

Najtežjo zapreko je premagal častno in nad vse zadovoljivo z mojo »Kato«, ki je pač pisana le za odlične ženske pevske zборе v polifonskem slogu, ki ga druge povprečne pevke ne bi tako lahkotno zmogle, kot sem ga slišal zmagati v ponedeljek. »Kato« sem posvetil ženskemu zboru učiteljic in zaupal sem jo, kot sem se v svoje veliko zadovoljstvo prepričal, pravim rokam. Manj so mi bile všeč solistke. Borile so se z malo tremo do konca. Vsled nje je bila intonacija — pa pri solistih je to običajno — nekoliko nejasna. V vsem ostalem pa samo moj poklon. Čudno se mi zdi, da v samem ženskem pevskem zboru ni bilo najti troje primernih pevki! Sicer pa razmerje in posameznih pevke ne poznam in sem prepričan, da je pevovodja g. Srečko Kumar storil vse, kar je bilo treba storiti v interesu koncerta.

Zunanji nastop zboru je kazal odlično disciplino, kar je seveda pri učiteljih skoro samoposebi umljivo. Nastop in odstop, oba sta bila dostojna, mirna, brez nervoznosti, kakor sta in morata biti pri izkušeni in samozavestnih pevcih. Niti početne treme ni bilo mnogo opaziti. Priporočal bi le še zavestnejše, enakomerno, smoteno dihanje ter nekoliko jasnejše izgovarjanje.

Ako premislim na silne zapreke, ki jih mora marsikateri izmed sodelujočih premagati, kadar je treba priti k vaji, na neugodno stanovanjsko preskrbo v Ljubljani za časa vaj, materialne in druge žrtve, ki jih skoro vsi vprek doprinašajo, pa moram priznati, da je vse to, sicer tako malo hvaležno, od nekaterih tako malo cenjeno delo najvišjega spoštovanja in uvaževanja vredno. Tako zvana stanovski pevski zbori po drugih me-

mogoče ohraniti že doseženo število naročnikov. Če pa ostalih tristo šol zbere samo 3000 novih naročnikov, bo narasla M. M. na 15.000 članov, katero število omogoči izdajo štirih knjižic v dostojni opremi za dosedanja ceno. Upamo, da bo slovensko učiteljsvo to doseglo, ker smo prepričani, da je še veliko rezerv za razvoj naše kulturne ustanove.

Bilo bi odveč povdarjati, kako poceni so publikacije M. M. Dva važnejša momenta moramo podčrtati glede naše ustanove, prvič, da je naš knjižni trg tako brezupen, da posebno kmečka in delavska mladina ne dobi več v roke dobre knjige, drugič, da je spričo tega žalostnega dejstva zamrla v zadnjih letih produkcija mladinskega slovstva. Široki sloji naše mladine so s tem oropani zdrave dušne hrane, ljudska prosveta se vtesnjuje, da ne rečemo, uničuje. Če na to pogledamo, vidimo šele pravi pomen Mladinske Matice, ki je že v prvem letu razširila med mladino približno 40.000 dobrih mladinskih knjižic. Tudi je spodbudila naše književnike k novemu delu in dala pravec novemu, lepšemu razvoju mladinske književnosti pri nas. Oboje je seveda uspeh slovenskega učiteljsva, ki se je zavezalo za svojo kulturno ustanovo in pokazalo, kaj zmore organizatorno.

Menimo, da bi bilo odveč ponavljati pomen Mladinske matice, ki jo čakajo še velike naloge. Obračamo se tudi letos na učiteljsvo s prošnjo, da začne z nabiranjem članstva za letošnje publikacije, ki bodo prekašale lanske. Zavzemite se za našo važno kulturno ustanovo, pojdite na delo za slovensko mladino! Uspeh zbiranja naročnikov je zgolj organizatorično vprašanje, saj je imela M. M. v prvem letu veliko naročnikov tudi v najsiromašnejših krajih.

Bloke z naročilnimi listi in s poštnicami položnicami so prejele šole pri razpošiljanju lanskih publikacij. Šole, ki niso bile naročene doslej, prejmejo bloke v kratkem.

Rok naročanja je letos do 31. marca in se ne bo podaljšal.

Na delo, da bo časten letošnji uspeh, s katerim dobi Mladinska matica trden temelj!

Ljubljana, 10. januarja 1929.

POVERJENIŠTVO UJU.

Zimska oblačila

kupite najceneje v priznani solidni krojaški tvrdki

Jož. Rojina, Ljubljana

Sigurnim odjemalcem, plačilne olajšave!

Mladina mora biti bistre glave in vedrega duha. Prava kava mladino slabi. Kuhajte ji zato rajši vsak dan ŽIKO.

LISTEK.

Dve kritiki koncerta pevskega zbora učiteljsstva.

Prav nerad pišem že v drugič o koncertu pevskega zbora UJU, ker moram ponavljati to, kar sem napisal že v »Slov. N.«, zato o njem le mimogrede.

O prvem delu sploh ne morem govoriti. Bil sem nujno zaposlen do 9. ure na drugem mestu. Referirali pa so mi o njem odlični naši glasbeniki in so ga soglasno pohvalili. Po njihovih besedah pa mešani zbor ni glasovno izegaliziran, ker ni pravega razmerja med ženskimi in moškimi glasovi. Basi so menda krepki in popolnoma zadovoljivi, tudi tenorji so baje tehtnejši, kot so bili pri prvem koncertu, vendar je obojih za številčno in glasovno zelo močan ženski zbor premalo. O vzrokih tega premaknjenega glasovnega razmerja bi bilo treba temeljito premišljati. Jaz sam n. pr. dvomim, da bi bilo mogoče moški zbor izdatno pomnožiti, ker imajo učiteljski-pevci pač druge, tehtne interese doma v svoji službi in se izvenšolskemu delu, ki jim onemogoča posejanje vaj v isti izmeri in z isto lahkoto, kot učiteljskim-pevkam, ki jih je itak mnogo več kot moških. Dali bi se pevci opravičiti še na mnoge druge načine!

Prav lahko pa bi se moglo doseči pravilno razmerje med moškimi in ženskimi glasovi z delno amputacijo poslednjih. Mnogo krat sem že povedal, da ni v masi umetniška potencia zbora. Da, velika masa je prožnost in hitremu delu skoro v kvar, je coklja, ki zavira študij in onemogočuje premakljive

vost zbora iz mesta na mesto, kadar pridejo v poštev koncertne turneje, povzročuje večje, nepotrebne stroške itd. itd. Preko gotovega števila glasov, s katerim je dosežena nasičenost zvočnega podavanja, je vsak glas preveč. Po petdesetih glasovih je nadaljnjih pet ali deset srednje dobrih glasov popolnoma brez pomena. Moderni, takozvani komorni, madrigalni zbori štejejo dandanes največ štirikratno zasedbo posameznih glasov, ki so seveda skrbno izsolani in v vsakem oziru izekvilibrirani. Sodobno polifonska muzika se itak številčno premočnim zborom upira. Na mestu je tak zbor le pri skladbah, ki hočejo izzvati močan, navduševalen, harmoničen efekt. Takih skladb pa je dandanes čim dalje manj v svetovni in tudi naši a cappella zborovski produkciji. Ta primer naj povem, da sem slišal pred dvema leti na glasbenem festivalu v Donaueschingenu madrigalen zbor, ki je štel 11 pevcev in ki je izvajal silno težke, moderne stvari igraje in z močnim efektom. Med drugimi kompozicijami je bilo Stolzer-Slavenskega ženski zbor s klavirjem »Ftiček želi, da se ženil bude«, če se ne motim, le 9 pevk in je skladba vso dvorano navdušila tako, da so jo morale ponavljati. Tudi name je naredila silnejši vtis, kot prošli ponedeljek v Unionu. Torej amputacija ženskega zbora! Kdo pa bi jo izvršil, ne vem! Jaz bi se je ne upal!

Ženski zbor v drugem delu, ki sem ga zamogel slišati sam, pa je eliten, vzoren, kakor v en kos zlita celota. Res, da impozantni, sočnati in samozavestni akti nadkriljujejo soprane, vendar jih ne pokrivajo in odrajava, kar je dokaz njihove inteligence in uvidenosti. Soprani so nekoliko pokriti, kar pa njihovemu metalu in jasnosti nikakor ni v kvar. Tipična učiteljska slabost, žrelni katarji vseh vrst, provzročajo specijalen timber naših učiteljskih pevskih zborov (tudi pra-

stih morda res služijo le lastnim organizacijam v pouk in zabavo, pevski zbor UJU pa izpolnjuje in mora izpolnjevati širše naloge. On, kot homogeno, enako glasbeno dokaj visoko nabraženi zbor mora biti in je nositelj napredne domače pesmi in bi moral korakati na čelu vseh pevcev, uveljaviti sodobnost v mestu, a isto tudi propagirati na deželi. Zdi se mi, da bi morala imeti ta organizacija v svojem programu še drugo nujno potrebno idealno nalogo: v svoji sredi prireditelj tečaje za učitelje-pevovodje, ki bi se lotili nato vnetega ustanavljanja podeželskih pevskih zborov po vzoru svoje matice, najprej morda med učiteljstvom svojega okrajja, nato med glasbojubčimi tržani in meščani svojih službenih krajev, počenši z mladino stopnjujoč to svoje težko, a zato tembolj hvaležno delo do najvišjih ciljev. Morda se sčasoma najdejo pri merodajnih oblastih tudi uvidene ljudje in izposlušajo poleg moralne tudi materialno podporo. Nekdaj je to za vneto gojitev cerkvenega petja veljalo. Če ne velja sedaj za ono več, naj velja za sveto, ki je za plemenito vzgojo naroda morda še važnejše. Toda žal, ne verujemo, da bi se našli taki čudežni podporniki; nasprotno, s ciničnim nasmehom so pristigli do skrajnosti na učiteljskih glasbenih pouk, češ, da je ta najmanj potreben in se pripravljeno, da ga sploh postavijo na cesto. Toda o tem je treba govoriti v drugem poglavju!

V ocenjevanje posameznih skladb se ne bom spuščal, ker ni tu mesto za to. Vse so bile podobne in gre učiteljskemu pevskemu zboru častno prvenstvo izvajanja in s tem naše, t. j. komponistov spoštovanje za pijonirsko delo zbora UJU in njega pevovodje g. Srečka Kumra.

Emil Adamič.

Izplačilo razlik.

IZPLAČILO RAZLIK V POLOVIČNI IZMERI AKTIVNIM DRŽAVNIM USLUŽBENCEM, DRŽAVNIM UPOKOJENCEM IN SVOJCEM UMRLIH DRŽ. USLUŽBENCEV.

Finančna direkcija razglasa uradno:

Na podlagi rešenja Fin. ministra z dne 2. t. m. D. R. br. 1300 se bo nadaljevalo z izplačevanjem neporavnanih razlik v prejemkih vsem prevedenim in razvrščenim aktivnim in upokojenim državnim uslužbencem ter svojcem umrlih državnih uslužbencev za čas od 1. oktobra 1923 do 1. maja 1924.

V ta namen se bo porabil del monopolnega posojila. Iz prve tranže tega posojila je določena za celo državo vsota 75 milijonov dinarjev, iz katere se bo plačala vsem prevedenim aktivnim in upokojenim državnim uslužbencem ter svojcem umrlih državnih uslužbencev, ki razlike še niso prejeli, njihova terjatev do polovične izmere, ostanek razlike pa se bo izplačal iz nadaljnjih tranž.

Upokojenci brez izjeme in svojci umrlih državnih uslužbencev, ki razlik še niso prejeli, se pozivljajo, da na novo in najkasneje do 15. t. m. predložijo neposredno likvidaturni oddelku za računovodstvo pri Finančni direkciji (Krekov trg) pismene prijave po obrazcu, natisnjemem v »Uradnem listu« št. 274/76 z dne 13. avgusta 1928, ter zahtevane podatke — kolikor se to že ni zgodilo v mesecu avgustu 1928 — podprejo s potrditvijo o razvrstitvi in upokojitvi, katere morajo priložiti prijavam v izvirniku in prepisu. Izvirnike teh potrdil bo likvidatura po vpogledu opravičencem vrnila.

Oni upravičenci, ki bodisi za se (upokojenci) ali za umrlega državnega uslužbenca iz kakršnegakoli razloga s potrebnimi dokumenti ne razpolagajo, naj se obrnejo takoj na ona oblastva, ki so svoječasno ta nakazila izdala, s prošnjo, da jim izroče nova dokazila.

Vsa oblastva so naprosena, blagajni finančne direkcije in vsem davčnim upravam pa je naročeno, da gredo interesentom pri izpolnjevanju prijav v vso uslužnostjo in vsestransko na roko. Obrazci za prijavo se dobivajo v Učiteljski tiskarni.

Končno se pripominja, da se bo z likvidacijo in izplačilom neporavnanih invalidnin v prihodnjih dneh pričelo.

Finančni direktor:
Dr. Povalej s. r.

IZRAČUNANJE RAZLIK ZA ČAS OD 1. OKTOBRA 1923 DO 30. APRILA 1924.

Na kaki osnovi bo izplačana razlika smo priobčili v zadnji številki »Učiteljskega Tovariša«.

Ker se bodo izplačale prevedenim uslužbencem razlike za gornji čas glasom pravilnika (»Ur. list« št. 4 — 1929) v polovični izmeri v najkrajšem času (računovodstvo jih je že ugotovilo) in ker vsakega zanima, koliko mu pripada na razliki, objavljamo k zadnji notici v »Učit. Tov.« nastopno pojasnilo za izračun razlike in tabelo.

Pri kategoriziranem uradništvu pride v poštev za izračunanje razlike osnovna in položajna plača glasom rešenja o razvrstitvi po urad. zakonu in plača, ki jo je posameznik užival na dan 1. septembra 1923 po dopolnitvi nem zakonu o narodnih šolah glasom dekreta iz leta 1920. (prevod na dinarske plače) z event. poviški, ki so dospeli pred 1. oktobrom 1923 in so označeni na cit. dekretih. Od vsote osnovne in položajne plače se odšteje letna prejšnja sistemizirana plača, razliko se deli z 12 in količnik pomnoži s 7. Od tega zneska se odšteje prejeti predjem in dobljeni ostanek znači celo razliko (bruto namreč, ker se morajo razlike obdavčiti kot sestavni deli plače). Komur je bila med 1. oktobrom 1923 in 1. majem 1924 priznana kakšna povišica osnovne ali položajne plače, prišteje ta povišek k gornji razliki in razdeli končno razliko z 2 in dobljeni znesek znači vsoto, ki jo dobi izplačano tekom februarja. Enako prištejejo tovariši(ce), ki uživajo 10% povišek, pripadajoči znesek.

Davek se ne odtegne pri izplačilu 1. polovice razlik, temveč celoten davek od 2. polovice razlik, ki se izplačajo pozneje. V spodnji tabeli prinašamo pregled razlik, ki pripadajo onim tov. učiteljem(icam), ki so opravili pravočasno usposobljenostni izpit in jim niso bile v gornjem času priznane nobene povišice (osn. polož. plače). — Pripominjamo še, da je znašal predjem za III. kat. 4×200 Din, za II. kategorijo pa, za one, ki so imeli:

a) na deželi 1. plačo do letnih 4999 Din 4×300 Din — 2. plačo nad letnih 4999 Din 4×400 Din;

b) v II. drag. razr. (mestih) 4×350 Din — odnosno 4×450 Din.

Številno službenih let:	1. sept. 1923 sistemizirana din. plača	Osn. + položajna plača 1. okt. 1923 po rešenju	Razlika		Prejeti predjem		Čista razlika (cela)	
			za 1 leto	za 7 mesecev	na deželi	v mestu	na deželi	v mestu
1—2	2400—	4152—	1752—	1022—			— 178—	— 378—
3 z izpitom	2400—	4920—	2520—	1470—			+ 270—	+ 70—
4—6	2700—	6360—	3660—	2135—			935—	735—
7—8	3000—	7080—	4080—	2380—			1180—	980—
9	3000—	8040—	5040—	2940—			1740—	1540—
10—12	3300—	8760—	5460—	3185—			1985—	1785—
13—14	3600—	9480—	5880—	3430—	1200	1400	2230—	2030—
15	3800—	10680—	7080—	4130—			2930—	2730—
16—18	3900—	11400—	7500—	4375—			3175—	2975—
19—20	4200—	12120—	7920—	4620—			3420—	3220—
21	4200—	13920—	9720—	5670—			4470—	4270—
22—24	4500—	14880—	10380—	6055—			4855—	4655—
25—27	4800—	15840—	11040—	6440—			5240—	5040—
28—30	5000—	17040—	12040—	7023-33	1600	1800	5423-33	5223-33
31 dalje	5000—	18606—	13606—	7939-83	1600	1800	6339-83	6139-83

(s 15%), glej
Ročni kat. »Plače«
strani 51 (in 52).

Sedaj se izplača polovica.

Splošne vesti.

— Citateljem in dopisnikom! Državno pravdnštvo nam je dostavilo sledeče opozorilo: »Po novem zakonu o tisku je izreči zabrano razun v dosedaj določenih primerih tudi ako je v tiskanem delu podan zločin ali prestopki proti državi po kazenskem zakonu — ako je v tiskanem delu zagrešeno dejanje, ki se kaznuje po zakonu o zaščiti javne varnosti in pravnega reda v državi — ako vsebuje obrekovanje ali razžalitev državne oblasti. Vsaka knjižka državnih oblasti in vsled tega tudi njihovih odredb, ki bi vsebinsko vsebovala žalitev, je torej nedopustna. Pri ocenjevanju besedila se ne bo ozirali na eventualna izvajanja, da je napad upravičen. To velja osobito tudi glede stanovskih

listov (državnih uslužbencev, privatnih hišmeščencev itd.), ki se bavijo z odredbami službenih oblasti. Hkrati opozarjam na zadnji odstavek čl. 7. z. o t. d. da se sme razširjenje začetni, čim se pet izvodov novin, periodičnih tiskovin izroče temu uradu, odnosno v izvenuradnem času (od 14. ure do 19. ure) pri policijski direkciji za državno pravdnštvo. — Državno pravdnštvo v Ljubljani, dne 10. januarja 1929. — Prvi državni pravdnik: Dr. Ogoreutz. — Ta odlok naj vzamejo na znanje dopisniki in društva, ker je nanj vezano tudi uredništvo.

— Poostreitev tiskovnega zakona. Velika in dalekosežna je prememba čl. 19. Doslej je bila zapeleba dopustna samo zaradi: 1. uvrede vladarja in članov kraljevskega doma, 2. zaradi uvrede tujih državnih vladarjev, 3. zaradi uvrede Narodne skupščine,

stični part. Trd oreh, pravi »živ-zava«, je Kogojeva »Vrabcj in strašilo«, jako karakteristična, glasbeno jako zavita in težavna pesem, ki jo je učiteljski pevski zbor lahko in sigurno zmagal. Če bi bil tempo hitrejši, bi prišla pesem bolj do veljave.

Po odmoru je nastopil ženski zbor. Izredno točno in občuteno je pel Adamičeva polifonsko suito »Kata«. V njej so se odlikovale solistke, gojenke zagrebške glasbene akademije, ljubki sopran temperamentne gđe. Erike Družovičeve, prijetni mezzosoprani gđe. Maje Cviliščičeve in polni, lepi alt gđe. Zdenke Markovičeve. Da bi jih ženski zbor spremljal nekoliko diskretnije, bi se še bolj uveljavile. Četrti del »Srečna Kata« je zaradi lepe melodije tako ugajal, da so ga morali ponoviti. Tudi skladatelj Adamič sam pravi, da je bil z izvajanjem »Kata« jako zadovoljen. Ugajala sta tudi ženska zbor Stoler-Slavenskega »Romarska« in »Ftiček veli, da se ženil bude«. Klavirsko spremljevanje pri drugi pesmi je z znano spretnostjo oskrbel g. H. Svetel. Zadnji ženski zbor, Grgoševičeva »Žetva« je predolga, premonotna skladba, ki ne vsebuje nikakih posebnih glasbenih zanimivosti, zato postaja utrudljiva za pevke in poslušalce. Prepogosto ponavljanje primitivnih narodnih glas-

stični part. Trd oreh, pravi »živ-zava«, je Kogojeva »Vrabcj in strašilo«, jako karakteristična, glasbeno jako zavita in težavna pesem, ki jo je učiteljski pevski zbor lahko in sigurno zmagal. Če bi bil tempo hitrejši, bi prišla pesem bolj do veljave.

— c.

„Veselite se
z menoj“

pravi mlada gospa
Mica. „Zmeraj bom
vesela in dobre volje,
ker mi ne preti nikaka
težka muka, odkar
RADION pere sam.“

Varuje perilo!

4. za neposredno pozivanje državljanov, naj siloma izpreme ustavo ali državne zakone in 5. za težko kršenje javne morale, 6. zaradi izzivanja mržnje zoper državo kot celoto in izzivanja verskega in plemenskega razdora, 7. za pozivanje naj državljani siloma izpreme ustavo in zakone, vendar le če se iz članka očitno vidi, da merijo na takšno pozivanje. — Po novih odredbah je vsako izrecno tako pozivanje že razlog za zabrano. Vrh tega pa na novo: ako je v tiskanem delu kak zločin ali pregrešek proti državi na podlagi kazenskega zakona ali kakršnokoli kaznjivo dejanje po novem posebnem zakonu o zaščiti javne varnosti in reda. Končno tudi, če vsebuje kak članek kleveto ali uvredo proti organom oblasti. S tem je krog deliktov, ki so podlaga zapelebe močno razširjen. Ali obstoji tak delikt, o tem brez pritožbe odloča državni pravdnik sam. Sodnije so torej po novih predpisih v zadevah konfliktacij popolnoma izločene. Ta izprememba je najbolj dalekosežna, kajti doslej je za mnogo manjši krog deliktov bila predpisana z ustavo predložitev zabrane sodnij v odločitve. — Nova je določba, da se ima vsak popravek oblasti tiskati če tudi ne odgovarja raznim formalnim predpisom in je n. pr. več nego dvakrat večji, kakor je bil članek, da se popravlja. — Jako dalekosežno je razširjenje odgovornosti pisca, urednika, izdajatelja, tiskarja in razširjevalca za tiskovne delikte. Proglašena je njihova

solidarna odgovornost. — Zelo važna je uvedba novih določb, da ministrstvo notranjih del lahko popolnoma prepove izhajanje lista: 1. ako je tekom enega meseca bil trikrat zaplenjen, 2. ako ne tiska v prihodnji številki popravka oblasti, 3. ako se denarne globe ne plačajo v roku treh dni. V slučaju te definitivne zabrane se list ne sme na novo pojaviti na primer, če bi oblast smatrala, da se prikriva oblika ali če na zunaj drugače izgleda.

— Revizija uradniškega zakona. V zvezi z uradniškim vprašanjem obstoji namerna vlade, izvršiti revizijo uradniškega zakona, kakor tudi zakona o državnih upokojencih.

— Kaj napovedujejo listi glede državnega uradništva? V državni upravi se bodo izvršile velike redukcije uradništva. Ker je državnega uradništva zelo veliko, se misli, da se bo takoj začelo z reduciranjem, in sicer na vseh poljih državne uprave. Z redukcijami se bo seglo tudi v oblastne samouprave. Iz državne službe se bodo odpustili vsi nepotrebni in nesposobni uradniki. Trdi se, da se jim bo omogočilo, da dobijo radi redukcij kako drugo službo, oziroma da se jim zagotovi na kak način gospodarski obstoj. Nadalje naj bi dobili gotovo odplačilo, oziroma gotov rok, predno bi se odpustili iz državne službe. Na vsak način se trdi, da se mora državnim uradnikom zagotoviti materialni položaj, čeprav se odpustijo. Notranji minister je nadalje poslal vsem velikim žu-

KONCERT PEVSKEGA ZBORA UJU.

Po preteku skoraj enega leta je priredil pevski zbor slovenskega učiteljstva, včlanjenega v UJU, pod samozaveštnim vodstvom pevovodje, g. Srečka Kumra, dne 7. t. m. v veliki dvorani Uniona v Ljubljani svoj drugi koncert. Na vzporedu so bili povsem sodobni, moderni pevski zbori slovenskih skladateljev L. M. Škerjanca (mešani zbor »Marja in mlinar«), M. Kogojca (mešan zbor »Vrabcj in strašilo«) in E. Adamiča (»Kata« štiri belokranjske pesmi za troglasen ženski zbor in tri ženske glasove) ter hrvatskih skladateljev Papandopulov-Pečića (»Pjesme svatovske« mešani zbor s sopran solo), Stoler-Slavenskega (»Romarska«, troglasen ženski zbor in »Ftiček veli, da se ženil bude«, ženski zbor s klavirjem) in Zlatka Grgoševiča (»Žetva«, narodni obred v šestih delih za ženski zbor, sopran solo in mali orkester).

Uvodoma je tovariš Sežun razložno in jasno prečital dr. St. Vurnikovo predavanje o »Naši novi pesmi« v ilustracijo koncertnega programa.

Učiteljski pevski zbor je s svojim odličnim izvajanjem najdostojnejše dokazal, kako z veliko vmeno in s pravim razumevanjem goji novo vokalno glasbo, da ga moremo prištevati med najinteligentnejše pev-

benih motivov nikakor ne more učinkovati ugodno. Vendar jo je zbor odpel brezhibno. Pri tej pesmi je sodeloval del opernega orkestra ljubljanskega z rutinirano usmerjeno diskretnostjo.

Vse pevske točke je zbrano občinstvo kvitiralo z živahnim odobravanjem in aplavzom. Bil je lep užitek!

Obisk koncerta je bil slab, neprimeren za učiteljski pevski zbor! Vzrok temu je najbrž premala reklama. Korak mi je zastal, ko sem točno ob 20. uri vstopil v koncertno dvorano, zakaj na sedežih je bilo troje, zadaj na stojišču sedem in na galeriji le par oseb. Kakšen bo končni obisk koncerta, ki ga priredi pevski zbor UJU?! Ko je bil pričetek koncerta, je bila zasedena komaj tretjina dvorane, na stojiščih in na galerijah je bilo še vedno dovolj prostora. — Vstopnice za koncert so se prodajale v Unionski trafiki in ne v koncertni posredovalnici Glasbene Maticе, kar je v Ljubljani v navadi. Ali je znabiti to vzrok slabega obiska? Vsega obsojanja pa je vredno dejstvo, da se je izmed vsega ljubljanskega osnovnošolskega in meščanskošolskega učiteljstva udeležila koncerta »učiteljskega« pevskega zbora komaj — petina! Stanovska zavednost, kje si?!

panom naredbo, kako naj uradništvo postopa v interesu službe in naroda, da bodo dobili država in državni uradi med ljudstvom čim več ugleda. Nasprotno prebivalstvu naj v službi vladajo delavnost, zakonitost, taktno postopanje in prijateljstvo. V službi naj se ne uganja strankarstvo, naj se ne upoštevajo kakšni osebni oziri. Vse naj se vrši samo po zakonu. Za vsako dejanje uradnikov dela minister odgovorne velike župane, ki imajo stalno nadzorstvo nad vsemi svojimi uradniki. Notranji minister bo sprejel vse predloge, ki gredo za tem, da se uradništvo, oziroma državna uprava izboljšata.

— **Ukinjenje stalnosti državnega uradništva.** Listi poročajo, da izide v »Službenih Novinah« zakonska uredba, s katero bo ukinjena stalnost vsem državnim uradnikom.

— **Potni stroški ob priliki reaktiviranja.** Upokojujencem reaktiviranim po 1. aprilu 1928 ne pripada ob zopetnem nastopu službe pravica do priznanja potnih stroškov, ker se jih smatra kot novonastavljenec.

— **Kolkovanje zdravniških spričeval.** Generalna direkcija davkov je izdala posebno pojasnilo glede kolkovanja zdravniških spričeval, ki se glasi sledeče: Ako je državni uslužbenec sam zahteval komisijski pregled, tedaj mora plačati takso za zdravniško spričevalo iz T. Br. 3. in 4. taksne tarife. Če se pa vrši tak pregled na podlagi uradnega poziva, tedaj je zdravniško spričevalo ali zdravniško poročilo o zdravstvenem stanju dotičnega uradnika takse prosto.

— **Brzjavka Zveze državnih uradnikov kralju.** Zveza državnih nameščencev za Slovenijo je odposlala kralju naslednjo vdanostno brzjavko: Ob priliki izdanega manifešta izražamo Vašemu Veličanstvu ponovno svojo neomajno vdanost in zagotavljam Vaše Veličanstvo, da bomo nevzdržno in z vsemi močmi sodelovali za napredek in blagor države.

— **Slovenska šolska Matica.** Književni dar za l. 1928. se dotikuje in knjige izidejo morda še ta mesec. So to: Vales; Živalstvo in somatologija; Doberšek: Vplivi gospodarskih in socialnih razmer na razvoj otroka v Prevaljah; Zbornik. — Z upravičenostjo lahko povdarjamo »dar«, ker nihče ne more trditi, da je z borimi 30 Din kril vrednost teh knjig. To bi naj upošteval vsak tovariš. Tedaj bi poverjeniki imeli več uspeha pri delu kot je to žal sedaj. Še vedno je mnogo društev, ki niso prijavila članov, oziroma so prijavila le zelo majhno število. Tem potom se ogroža obstoj te institucije, ki je slovenski šoli doslej nedvomno neizmerno koristila in hoče to nalogo vršiti še dalje, po možnosti v poglobljeni meri. Res je seveda, da so gmotne razmere učiteljske težke; a 30 Din za knjige, ki mu bodo v veliko korist, lahko vsak utrpi. To malaga tudi dolžnost vzajemnosti, ki je doslej vedno odlikovala slovensko učiteljsko. Če se zmanjša naklada, se povisa cena knjigam tako, da bo nakup res pomenil žrtev. Posamezniki odklanjajo pristop z motivacijo, da je itak šola član in imajo knjige tam na razpolago. Kar ko naj označimo to postopanje? Zavedajmo se, da pri nas Slovencih, narodu 1 milijona, kulturni napredek z vzajemnostjo in organiziranim delom stoji in pada! Če bi se vsak polno zavedal te svoje dolžnosti, bi na književnem trgu sploh ne čutili, da smo maloštevilni narod; in pri matičnih knjigah tega doslej tudi res nismo. Dvomim, da kje kaka institucija nudi pedagoške knjige še ceneje. Naj bi ne bilo slovenskega učitelja, ki ni član Slovenske šolske Matice. Kdor se še ni prijavil, bi naj to storil čim prej!

— **Prošnja učiteljskega Pedagoškega centra v Mariboru ureja arhiv za celoletno slovensko pedagoško literaturo.** To bo velike vrednosti za onega, ki bo hotel proučevati razvoj našega šolstva. Razven tega se tem potom reši izgube mnogih redkih knjig, ker bodo tu dobro shranjene. V Mariboru samem se je našlo lepo število darovalcev in je zbirka že precej napredovala. Doslej imamo: »Popotnik« letnike 14, 15, 21, 22, 23, 27, 30, 32, 33, 41 do konca; »Slovenski učitelj« od l. 1900. do 1911. in od l. 1926. dalje; »Pedagoški letnik« (Pedagoško društvo v Krškem) od l. 1887. do l. 1889. in l. 1898.; »Učiteljski Tov.« l. 1863., 1866., 1867., 1870., 1871.; »Slov. šolska Matica« vse, razven Pedagoški letopis I., II. in III. zvezek; Nazorni nauk II. in III. snopič (1908. in 1909.); Obče in posebno ukoslovje računstva (1913.); Obče vzgojeslovje z dušeslovnim uvodom III. del (1915.); te so pošle tudi v zalogi S. S. M. Obračamo se na učiteljsvo s prošnjo, da nam blagovoli podariti manjkajoče knjige oziroma zvezke, kdor jih ima. Morda so še druga pedagoška dela, ki jih ne poznamo; tudi zanje prosimo! Kakor bi tudi radi dali za ta dela odškodnino, pri našem gmotnem stanju tega žal ne moremo. Vsak darovalec naj vpiše v knjigo svoje ime. Dobrodošlo so nam tudi stare učne knjige za osnovne šole; po starih šolah se bodo gotovo našle. Tam sčasom razpadejo, tu bodo pa dobro shranjene in bodo obenem koristile interesom. Nič ne de, če dobimo več izvodov iste knjige; odvisne izvide lahko odstopimo arhivu, ki se bo event. osnoval še kje drugje. Knjige lahko pošljete brezplačno na naslov: Deška meščanska šola v Mariboru (potom tamošnjega šolskega vodstva). Kot potrdilo o prejemu bomo objavili seznam darovalcev. — **Pedagoška centrala v Mariboru.**

— **Učiteljski dom v Ljubljani.** Tov. Marija Schweigler, učiteljica v Zgor. Poljskavi, je darovala domu 1 obveznico 7% drž. inv. posojila. Neimenovana hranilnica je podarila ob zaključku svojih računov 1000 Din. Učit. tiskarna je izročila domu ¼ od prodanih zvezkov v znesku 2923 Din 40 p. Bodi jim izrečena na tem mestu najlepša zahvala. — Ob tej priliki prosim vse one tovariše in to-

varišice, ki so podpisali pristopnico, naj začno plačevati sedaj ob začetku novega leta podpisani delež 100 Din v obrokih po 10 Din. Večina ima naše položnice. Ako ne, jo kupijo lahko na vsakem poštnem uradu. Naša številka je 13.939. — Igrice tudi še niso plačane. Sole, ki tega še niso storile, naj to izvrše takoj in nakažejo 26 Din! Čas je!

— **Lepi zemljevidi kamniških planin** čaka jo tudi še rešitve v več tisoč izvodih. Če na izvodu samo 5 Din. Učiteljsvo kamniškega, kranjskega, litijskega, gornjegrajskega okraja in ono ljubljanske okolice severovzhodni del prosim, da priporoči učenecem nakup. Zemljevid je izvrstno učilo za domoznanski pouk. Priporočeno od prosvetne oblasti. — **Zadružniki**, ki so v zadnjem času plačali polni delež 100 Din, prejmejo potrdilo s pravili takoj, ko podpiše načelnik. Oni, ki so vplačali delež, a niso bili še sprejeti v zadružno, prejmejo kasneje. — **Josip Kobal**, blagajnik.

— **Pojasnilo.** Nekatera okrajna društva so sklenila prispevati enkratni znesek 5 Din za »Dački dom« v Beogradu. Opozorjamo, da to ni nikak prispevek, ampak zvišana članarina za leto 1927/28, ki jo morajo naznati za centralo vsa društva. — **Pov. UJU.**

— **Učiteljsvu iz Primorja.** UJU — poverjenišvo Ljubljana — odsek za kontraktualno učiteljsvo je razposlalo okrožnice, v katerih je pozval učiteljsvo iz Primorja, naj bi ustanovilo sklad za one naše tovariše in tovarišice, ki so že mesece in mesece brezposelni, brez sredstev in v dolgovih, ker jim ni od nikoder pomoči. Računamo, da bi z rednimi mesečnimi prispevki onih, ki imajo službe, olajšali vsaj najhujšo bedo naših ljudi, ki niso po lastni krivdi v položaju, v kakršnem so le redki izmed nesrečnih preživev. Marsikdo se je že odzval na naš poziv. Vendar odsek še ne razpolaga s tolikimi sredstvi, da bi mogel priskočiti prizadetim izdatno na pomoč. Prosimo ponovno, da se odzovejo vsi, ki smo jim poslali okrožnice ter prispevajo za svoje bedne tovariše in rojake. Malokdo je v dobrih razmerah, vendar bo brez škode utrpel majhen mesečni obolus za tiste, ki trpijo pomanjkanje v tem trdem času sami in z rodbinami. Ne pozabite, da so prepuščeni sami sebi in da ni od nikoder roke, ki bi jim pomagala. Zavzemite se zanje po svojih močeh, imejte toliko čuta vsaj vi, ki ste sami marsikaj izkusili! O zbiranju bomo poročali s številkami v stanovskem glasilu. Doseči hočemo predvsem neko stalnost v prihodkih, zato apeliramo na rojake, naj ne pozabijo »bednih« pregnancev. — **UJU — poverjenišvo Ljubljana, odsek za kontraktualce.**

— **Zdravniška preiskava vajencev.** Veliki župan ljubljanske oblasti je izdal 3. t. m. na vsa sreska poglavarstva, odnosno na vse obrtne oblasti I. stopnje naslednji odlok: Na predlog Zveze obrtnih zadrug v Ljubljani vas vabim, da priporočate vsem obrtnim zadrugam, onim, ki že obstoje, kakor onim, ki se šele snujejo, naj v bodoče vstavljajo v pravila, ki mi jih predlagajo v odobritev, tudi določbe, da se mora vsak vajenec ob nastopu svoje učne dobe dati zdravniško preiskati, predvsem od zdravniške Okrožnega urada za zavarovanje delavcev. Oni obrtniki, ki bi tega določila ne upoštevali, se kaznujejo v smislu točke 125. obrtnega reda. Prednja določba je gotovo v korist vajencev in obrtnikov. Saj je neredko krat slabo zdravje vajenca vzrok neuspeha v strokovni izobrazbi. Ali je tega kriv vajenec ali obrtnik, bo potem lahko ugotoviti in v stvari napraviti potrebno remedijsko. Razen tega je v točki 114. točka d) obrtnega reda normirana dolžnost obrtnih zadrug, da skrbijo za zdravje vajencev.

Oblike kemično čisti barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

Ure, zlatnine in srebrnine na obroke
brez zvišanja cen pri urarju in juvelirju
M. JGERJEV SIN, Maribor
Gospodsk. ulica 15.

Miroslava Leitgeb / Ljubljana, Jurčičev trg štev. 3.
Izdolovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarja. Začloga DMC in vseh potrebnih za vezenje in predtisk

Naša omladina.

CANKARJEVA PROSLAVA LJUBLJANSKIH UČITELJSKIH SKIH UČITELJSKIH.

»Samoizobraževalni klub« ljubljanskih učiteljskihnikov je priredil dne 14. t. m. na šentjakobskem odru lepo uspešno Cankarjevo proslavo. Izvajanje posameznih točk prav posrečenega programa je pričalo, s kakšno resničnim umevanjem se poglajajo dijaki-učiteljski v Cankarjeva dela. Posamezni dijaki so čitali pesem iz »Zgodbi iz doline šentflorjanske«, »Gospod stotnik« ter odlomek iz »Hlapca Jerneja« s tolikim motranjem doživljem, da je vse poslušalce globoko dojmilo. Tudi II. akt iz večnoaktualne drame »Hlapci« je prav dobro uspel; zlasti mnogo dramskega talenta je pokazal Jerman. Posebno častno je rešil svojo nalogo orkester, ki je, dasi šibak, izvajal dva komada z vso preciznostjo in sigurnostjo. Izvrsten, globoko iskren pa je bil Kardeljev govor, ki je pričal o visoki inteligenci tega nadebnega dijaka.

Vsi smo čutili, da je bil ta večer zanje pravo doživetje zlasti vsled tega, ker so položili in izvajanje toliko ljubezni in razumevanja. V.

Pokret učiteljic.

— **ž Vsem dekliskim krožkom in ostalim interesentkam sporočamo, da je tov. Angela Vodetova zaradi boleznih odložila predsedstvo odseka za dekliske krožke.** Vse dopise, namenjene temu odseku, naslavlajte na poverjenišvo, ki jih izroči takoj novi predsednici tov. Anki Celnarjevi.

Pevski zbor UJU učiteljsva.

— **pev. Prihodnji tečaj, ako le mogoče v zvezi z enim koncertom, se prične na Svečnico 2. februarja ob 10. uri dopoldne na učiteljsku in traja do nedelje opoldne.** Med tečajem se vrši tudi redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Občni zbor se vrši dne 2. februarja t. l. ob 2. uri popoldne na učiteljsku. Vsled velike važnosti naj nihče ne majka. Premišlujte tudi o možnosti stabilnosti zbora in številu članov, ki jih naj šteje zbor, da bo delo lažje in žrtve manjše. Ako se vrši koncert in kje, vas pravočasno obvestimo. Odbor.

DRAGI PEVCI!

Drugi naš reprezentančni koncert je za nami. Medtem, ko ste bili postavljeni pred trdo preizkušnjo kot še nikdar poprej, ste se s svojo disciplino pokazali tako velike in močne, kakor bi se težko pokazali člani kake druge organizacije. Utrjeni ste v žrtvah za zbor, zato Vam še večje žrtve le utrjujejo ljubezen do njega. Ni Vam klonila glava ob pogledu na polzasedeno dvorano in Vaš glas ni kazal zbežanosti ob misli, kako malo prijateljev imamo. Tisti, ki so nas poslušali, upajmo, nam ostanejo zvesti. Druge še pridobimo z delom in ljubeznijo. Namen obzora je, da pričnemo z manjšimi koncerti po Sloveniji in tudi z istim programom v Mariboru kot v Ljubljani. Seveda, ako nam tovariši v Mariboru ne odreko pomoči, ker nas še vedno smatrajo za nekatere avtonomiste. Radi bi jim pokazali, da smo ravno tako njihovi kot svoji. Po delu naj nas presodijo.

Za neizmerno požrtvovalnost in zvestobo pa se Vam pevci najsrčneje zahvaljuje in prosi nadaljnje vztrajnosti

odbor.

Naša gospodarska organizacija.

— **g Učiteljski zdraviliški dom v Rogaske Slatini, registrovana zadruga z omejeno zavezo** vabi na svoj deveti redni občni zbor, ki se vrši na Svečnico, dne 2. februarja 1929 ob 9. uri v poslopju mestne deške osnovne šole v Celju po sledečem dnevnem redu: 1. Poročilo načelstva v združnem poslovanju v l. 1928. 2. Poročilo nadzorstva. 3. Odobrenje računa in bilance za leto 1928. 4. Volitev načelstva in nadzorstva. 5. Slučajnosti. Ako bi občni zbor ne bil sklepen, se vrši eno uro pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki bo sklepal ob vsakem številu zastopnikov združnikov. — Na Dolu, dne 14. januarja 1929. Načelstvo.

Člane načelstva in nadzorstva zadruge »Učiteljski zdraviliški dom v Rogaske Slatini« vabim hkratu k skupni seji, ki se vrši istega dne ob 8. uri v istem prostoru, kjer bo občni zbor in prosim za točno udeležbo.

Anton Gnus, t. č. načelnik.

Ocene.

— **k Pot za goro.** (Alojzij Peterlin — Bátog. Vel. 8°, str 50, cena: vez. 16 Din, broš. 10 Din. Naroča se pri g. Al. Peterlinu, učitelju v Dobovi pri Brezicah). Kdo je, in je bil Al. Peterlin? — Prečitaj njegov »Rispet« na str. 14. in on ti pove vso svojo biografijo brez dni in let. Vem, ob »Rispetu« te bo objela tudi misel, zakaj je dal pesnik svoji zbirki pesmic tak naslov »Pot za goro?« — In vendar diha iz pesmic še toliko življenja, da ga ne najdemo tudi v večjih zbirkah pesmi toliko!... Res je, da pesmi Al. Peterlina niso moderne uganke. Pa jim to naj škodi? — Nič, prav nič, zakaj iz njih dehti oni opojni vonj, ki objame človeka ob spominu na okno, kjer so dehteli svoje dni »nageljček, roženkavrt, rožmarin«. In samo taka pesem more objeti srce in dušo tako kot ju objame lepa narodna pesem — harmonizirana. Kako nežni so njegovi »Rispeti!« Prav nič se jim ne pozna, da jih objema strogo določena formula. Svoje dni je »Rispete« Bátogove pohvalil sam Ivan Cankar, ki v tem oziru ni bil ravno — preveč prizanesljiv. Saj prizanesljivemu mu pa tudi biti ni bilo treba. Ne verjamete? — No, pa vam nudim en »Rispet« za poskušnjo:

Nedelja tvoja pred menoj vesela
razpeta je kot v solncu biser — mreža;
Mihalovec, Rigonci, Loče, Sela
in Mostec, Gaberje pa dva Obreža.

In ženske rute rumene kot teje
ko v cerkvi tiha vdanost srca greje.

A na večer, ko zarja se poslavlja,
harmonika ljubezni pot pripravlja.

Pa ne le njegovi »Rispeti«, tudi njegove pesmi s »Potov in steza« so srčkane. Ali ste brali že dosti takihle sonetov? —

Zletela je ptica
sinica
vesela.

Vzdrhtela
devica
je v lica
zardela.

E, bila
ni ptica
sinica,

le želja
veselja
je bila.

Ko sem čital pesmi: »Oj dekle!« »Razbita čaša« itd., sem imel občutek kot bi čital narodno pesem. Ne verjame? — Naročite, čitajte sami in potem sodite!

Kakor pesmi v molu objamejo človeka njegove »Koroške pesmi«; ob njih ima človek občutek kot ga ima ob spominu na lepe, odbele dni.

Vesele, pomešane samo s kopreno tuge, so njegove »Prekmurske«; ob njih se človek domisli slavca, ki drobi v noč svojo pesem in mu jo spremlja šumenje drevja, grmovja in vode...

Ali bisera med vsemi pesmicami sta: »Pred Tabo klečim« in »Na gori križ«. Tudi naš goriški slavček S. Gregorčič je tu in tam rad malo — pomodroval; toda to njegovo modrovanje me je skoro vselej domislilo Schillerja. Vse drugače zna v tem oziru »pomodrovati« Al. Peterlin! Je naravnost užitek čitati take pesmi; seveda ob dneh — razpoloženja. In da jih bodele imeli vedno pri rokah, sežite po njih. Noben tovariš, mrena učiteljska knjižnica bi ne smela biti brez knjižice »Pot za goro«; zakaj uveren sem, da ima naš Bátog še precej poln »reservoir«, in da nam bo nudil še marsikaj, če bo videl, da iz svojega »reservoirja« ne zajema samo za — par ljudi. I. E. Polák.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

— **lu Ostale članke in dopise smo morali odložiti za prihodnjo številko, kar naj dopisniki upoštevajo.**

Po sklepu lista.

SPREMEMBA ZAKONA O OSNOVNIH ŠOLAH.

Važne nove določbe za službeno razmerje osnovnošolskih učiteljev.

Listi poročajo, da bo izpremenjen zakon o narodnih šolah z dne 19. aprila 1904 sledeče:

§ 1. Člen 34. zakona o narodnih šolah se menja in se glasi: Vsak učitelj (nastavnik) se lahko po potrebi službe premesti, odpusti ali upokoji.

§ 2. Člen 35. točka 1., 2. in 3. se ukinejo.

§ 3. Člen 36. zakona o narodnih šolah se menja in se glasi: Učitelj, premeščen kazenskim potom, ne more dobiti onega mesta, s katerega je bil premeščen, dokler ne preteče od kazenske premestitve najmanj 5 let.

§ 4. Člen 37. zakona o narodnih šolah se ukine.

§ 5. Člen 38. zakona o narodnih šolah se ukine.

§ 6. Člen 47. točka 3. se menja in se glasi: Ako učitelj (nastavnik) brez odobrenja in brez dovoljenega opravičila izostane iz službe 4 dni v kraju službovanja ali 7 dni izven kraja službovanja, ali ako ne nastopi v roku 7 dni po obvestilu službe na novem mestu v slučaju nastavitve ali premestitve, ali po preteku dovoljenega odmora in dopusta, se smatra, da je zapustil učiteljsko službo ter se postopa po določbah člena 102. odnosno člena 133. točka 7. zakona o državnih uradnikih.

§ 7. Člen 50. točka 2. se ukine.

§ 8. Člen 52. točka 1. se menja in se glasi: Učitelj, ki dobi dvakrat nepovoljno oceno, se odpusti iz službe.

§ 9. Ta zakon stopi v veljavo z dnem, ko bo objavljen v »Službenih Novinah«.

Ker velja zakon iz l. 1904. le za bivšo Srbijo, Vojvodino in Črno goro, ni razvidno iz poročil, ako zadevajo sedaj te določbe vso državo.

— **k Publikacije Vodnikove družbe.** Za l. 1928. je izdala Vodnikova družba sledeče knjige: Kot stalna publikacija je izšla Vodnikova pratika za leto 1928. z mnogimi zanimivimi članki in povestmi. — V počaščenje desetletnice ujedinitve je izšla Dr. Ivan Lah: V borbi za Jugoslavijo. Nadaljni dve knjigi Ivan Matičič: Na mrtvi straži in Fran Govekar: Olga bodeta kot dobri povesti našli mnogo čitateljev. Vse te knjige dobijo člani za 20 Din.

Nove knjige.

—k Dr. Bogumil Vošnjak: U borbi za ujedinjeno narodnu državu. Založba Tiskovne zadruge v Ljubljani. Ljubljana 1928. Stran 410. Cena broš. izvodu 120 Din, v platno vezana 140 Din. — Knjiga je izšla v spomin na desetletnico osvobodjenja in ujedinjenja. Pisec knjige je bil član Jugoslovenskega odbora v Londonu in je sam aktivno sodeloval v vsej borbi istega za osamosvojitve našega naroda. Knjiga, ki je verna in živa slika one dobe, ki je morda najodločilnejša v naši zgodovini, je spisana v srbohrvaščini in obsega naslednja poglavja: I. Od osnivanja Jugoslovenskega odbora do sloma Srbije. II. Rad u Evropi od sloma Srbije do krunisanja cara Karla. III. U borbi i na radu za nove pravce spoljne politike. IV. Krfska Deklaracija. V. Wilsonova Amerika i pad Carstva. — Dr. Vošnjak je s tem spisom obogatil jugoslovensko memoarsko literaturo in zapustil tudi poznejšim rodovom delo trajne vrednosti.

—k Umetniška Matica v Ljubljani je izdala dva lesoreza. Prvi, portret Ivana Cankarja je enobarven, a drugi izdelan v barvah predstavlja skupino hiš. Obe sliki, ki sta originala akad. slikarja Fr. Stiplovška, sta umetniško dovršeno delo. Vsaka slika stane sicer v razstavnici prodaji 250 Din, a člani Umetniške Maticе prejmejo oba originala brezplačno. Umetniška Matica namerava obdariti vsako leto svoje članstvo z dvema originalnimi slikami in je letos to svojo namero že izvršila v popolno zadovoljstvo članstva, kajti Fr. Stiplovšek, ki je priznan umetnik mlajše generacije, je tudi s temi

dvema deli pokazal, da ima dober umetniški čut, a poleg tega, kar je tudi velike važnosti, da zna upoštevati ljudski okus in ne prehaja v ekstrem. Članarina za Umetniško Matico znaša letno 24 Din, kar predstavlja malenkost v primeri z vrednostjo slik, ki jih prejmejo člani vsako leto.

—k »Ženski List«. Izašao je januarski broj (br. 1., god V.) ovog omiljelog mesečnika za modu, zabavu i kućanstvo. Sadržajem, novim rasporedom i obiljem ilustracija ovaj je broj postigao cilj lista da bude ujedno modna revija i zabavni i poučni list za našu ženu. Uz obilni modni sadržaj (mnogštvo modela od kojih mnogi u bojama) donosi ovaj broj početak novog romana od Zagorke, novele, humoreske, članke od Ks. S. Gjalskoga, Milana Begovića, Averbčenka i druge upute o kućanstvu, zdravstvu, gimnastici, odgoju dece, kuhinjske recepte itd. »Ženski List« stoji u pretplati za cijelu godinu 180 Din, za pol godine 90 Din, za tri mjeseca 45 Din, a naručuje se kod Uprave »Z. L.« u Zagrebu, Samostanska ul. 2/I. Telefon broj 59—58.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5.—.

Risalno orodje kupite najboljšo in ceno pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

ČE ŽE MORATE KUPOVATI NA OBROKE
VARUJTE PRI TEM VSAJ VAŠE INTERESE
IN OBRNITE SE TAKOJ NA

KREDITNO ZADRUGO DETALJNIH TRGOVCEV

V LJUBLJANI, ŠELENBURGOVA ULICA 7/I.

katera Vam hitro in diskretno posreduje kredit,
na podlagi katerega kupite lahko kar potrebujete, poljubno skoraj v vseh
večjih ljubljanskih trgovinah brez vsakega poviška cen.
Prospekti in pojasnila radevolje na razpolago.

PUŠKAR
F. K. KAISER
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG ŠT. 9

KUPIJE IN PRODAJA
STARE PUŠKE SAMOKRESE,
TER PREVZAME ISTE
V KOMISIJSKO PRODAJO.

Kdor oglašuje
ta napreduje!

★
L. MIKUŠ
LJUBLJANA
MESTNI TRG ŠT. 15

DEŽNIKI
Na malo. Na veliko.
Ustanovljeno leta 1839.
Telefon šte. 2.282

FOTO APARATE
in potrebščine stalno v zalogi.
Drogerija A. Kanc, sinova
Ljubljana, Židovska ulica 1
in drogerija Wolfram, nasled.
M. Kanc, Maribor, Gosposka 33

FABIANI & JURJOVEC
LJUBLJANA * STRITARJEVA ULICA 5

Nudimo veliko izbiro angleškega in češkega blaga za gospode in dame. Krasna izbira v zastorih, posteljne preproge, pregrinjale in odeje. Pliš vzorčast in gladek za divane. Velike preproge v plišu in linolej. Belo blago za rjuhe in perilo v poljubnih širjavah

Žima, perje, puh, kapok od najcenejše do najboljše vrste

Daje tudi na obroke / Postrežba točna in solidna

Čevlje in nogavice
kupite na ugodnejše pri

P. TRAUN
Maribor, Aleksandrova c. 19

VELIKO IZBIRO

raznega manufakturnega blaga, damske in otroške konfekcije, moškega in ženskega perila lastnega izdelka po najnižjih cenah nudi

F. in I. GORIČAR, LJUBLJANA
Sv. Petra cesta šte. 29.

Najcenejše in najmodernejšše

damsko perilo vseh vrst iz trpežnega blaga in lepe izdelave po konkurenčnih cenah si nabavite v spec. trgovini damskega perila

Amalije Zorčič, Ljubljana, Kongresni trg 3.

Najboljše kupite!

Nogavice, damske in moške rokavice, triko perilo, puloverje, telovnike. (vestje), žepne robce, kravate, ovratnike, srajce, šifone, plote, čipke, vezanine, gumbe, DMC prejice, ročne torbice, aktovke, dežnike, športne ter toaletne potrebščine samo

Josip Petelinec, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika, ob vodi

Knjigarna, umetnine, muzikalije
Goričar & Leskovšek * Celje
Zaloga papirja i pisalnih potrebščin

Priporočila: Brinar: Domoznanstvo, zemljepisni podatki in zgodov. slike kraljevine SHS. Din 20.—. Kočvar: Mi nariev Janez, 6. letis, nevez 12.—, vez 18.— Din. Pečnik dr. K.: Jetika, današnje strogo znanstveno moderno zdravljenje jetike. Din 14.—. Remec Al.: Iz moj domovine, mlade povesti. Din 18 do 24.—. Rohman: Kmetjsko gospodarstvo. Din 26 vezan. Jančič Ivo: Risanje za 1. 7. šol ko leto Din 120. Koček: Vod č Savinjskih Alp. platno vez. Din 125. Orožen J.: Zgodovina Celja, I., II. del, nevezana po Din 28.—.

Pelikan

Zaloga barv, tušev in radirk

GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.

Povsod na zalogi. Tiskovine na zahtevo.

Originalne barve, matice (kože), specialni
Gestetner Cyklostil, (voščeni papir) se dobi vedno in najceneje pri

LUD. BARAGA, Ljubljana
Šelenburgova ulica 6. — Telefon 2980.

Šolske zvezke, spisovnice, pisanke, risanke
vseh vrst izdeluje v lastni tvornici in priporoča
Učiteljska tiskarna v Ljubljani

Prodaja jih v korist „Učiteljskega doma“ v Mariboru in „Učiteljskega doma“ v Ljubljani

3. Poročilo nadzorstva o poslovanju in računskem zaključku.

Nadzorstvo se je konstituiralo v svoji seji dne 2. februarja 1928.

Načelnik: Fran Gale, učitelj v p.; načelnikov namestnik: Fran Skulj, šol. nadzornik; člani: Josip Ambrožič, učitelj; Fran Flere, učitelj; Minka Maroutova, šolska upraviteljica v p.; vsi v Ljubljani.

Dne 2. februarja, 13. septembra, 15. novembra 1928. ter dne 12. januarja 1929. je nadzorstvo izvršilo glavno revizijo.

Prepričalo se je, da posluje načelstvo uspešno, vsestransko po pravilih in da se računski zaključek za poslovno leto 1928. popolnoma ujema s knjigami, prilogami in blagajniškim stanjem.

Zato predlaga:

XXVI. redni občni zbor izvoli odobriti računski zaključek Hranilnice in posojilnice „Učiteljskega konvikta“ v Ljubljani, registrovane zadruga z omejenim jamstvom, za poslovno leto 1928. ter podeliti načelstvu absoltorij.

V Ljubljani, dne 12. januarja 1929.

Za nadzorstvo:

Načelnik:

Fran Gale s. r.

Člani:

Fran Flere s. r.

Minka Maroutova s. r.

Načelnikov namestnik:

Fran Skulj s. r.

Josip Ambrožič s. r.

4. Volitev v načelstvo in nadzorstvo:

Volita se dva člana v načelstvo in eden v nadzorstvo.

Volita se po dva namestna člana v načelstvo in nadzorstvo.

5. Pregled

o prometu in uspehu za čas od 1. januarja 1926. do 31. decembra 1928.

Poslovno leto	V teku leta										Koncem poslovnega leta																
	novih za- družnikov		vplačanih deležev		novih vla- gateljv		vloženo		novih dolžnikov		danih posojil		zadruž- nikov	deležev		vlagaj- teljev	vlog		dolžnikov	posojil		čistega dobička		za dobre namene določeno		rezerva	
			Din	p										Din	p		Din	p		Din	p	Din	p	Din	p	Din	p
	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	Din	p	
1926	59	737	50	15	301631	19	221	454900	—	—	569	8100	—	—	229	511311	90	229	528761	39	3522	63	1450	—	16938	29	
1927	59	737	50	9	115641	07	120	465550	—	—	612	8612	50	—	232	623285	92	267	639519	66	3677	91	1700	—	21022	50	
1928	79	987	50	12	168403	33	144	459500	—	—	684	9475	—	—	232	674763	90	317	678109	51	8049	80	1650	—	29230	30	

Hranilnica in posojilnica Učiteljskega konvikta v Ljubljani

Račun poštne hran. št. 10.797.

registrovana zadruga z omejenim jamstvom.

Račun poštne hran. št. 10.797.

Vabilo

k

XXVI. rednemu občnemu zboru

ki bo

dne 2. februarja 1929. ob 10. uri v združni pisarni v Ljubljani, Franciškanska ulica št. 6.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelstva o združnem poslovanju.
2. Poročilo načelstva o računskem zaključku za leto 1928.
3. Poročilo nadzorstva o poslovanju in računskem zaključku.
4. Volitev v načelstvo in nadzorstvo.

Ako bi ta občni zbor ne bil sklepčen, se skliče pol ure pozneje v istem prostoru in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, ki je v smislu § 24. združnih pravil sklepčen brez ozira na število navzočih združnikov.

Načelstvo.

1. Poročilo načelstva o združnem poslovanju.

Po XXIV. rednem občnem zboru (dne 2. februarja 1928.) se je konstituiralo načelstvo v svoji seji istega dne tako-le:

Načelnik: Alojzij Kecelj, učitelj v p.; načelnikov namestnik: Juraj Režek, učitelj v p.; blagajnik: Vendelin Sadar, učitelj v p.; člani: Jakob Furlan, nadučitelj v p.; Anton Likozar, nadučitelj v p.; Vita Zupančičeva, strokovna učiteljica v p.; vsi v Ljubljani.

Dne 25. marca 1928. se je vršil XXV. izredni občni zbor, na katerem so se pravila v toliko spremenila, da je zadruga deležna onih davčnih olajšav, ki jih nudi člena 262. finančnega zakona za leto 1922./23.

Zadruga je član „Združne Zveze v Celju“, ki izvršuje zakonito predpisano revizijo.

Načelstvo je imelo tekom poslovnega leta 14 sej.

Zadruga uraduje razen praznikov vsak četrtek in vsako soboto od 16. do 18. ure.

Koncem leta 1927. je bilo 612 zadružnikov s 51.850 deleži; leta 1928. je pristopilo nanovo 79 zadružnikov s 36.839 deleži; koncem decembra 1928. pa je postala pravoveljavna odpoved 33.682 deleža, izstopilo je 7 zadružnikov; tedaj so koncem leta 1928. 684 zadružniki s 55.007 deleži. Odpovedani deleži se izplačajo proti predložitvi zadružne knjižice.

Koncem leta 1927. sta bili 232 hranilni knjižici v vrednosti 623.285'92 Din, nanovo se je izdalo 12 hranilnih knjižic, uničilo pa 12; ostane torej 232 hranilni knjižici v skupni vrednosti 674.763'90 Din.

Zneski do 2000 Din se izplačujejo takoj, oziroma naslednji uradni dan. Za zneske nad 2000 Din pa velja mesečna odpoved.

